

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Studijní program: 6202 – Hospodářská politika a správa

Studijní obor - Pojišťovnictví

**Vliv zákona o pojistných zprostředkovatelích na
český pojistný trh**

**Impact of the Act on Insurance Intermediaries and Loss Adjusters
On the Czech Insurance Market**

BP – PO - KPO 2005 12

T o m á š K A D E Ř Á B E K

Vedoucí práce: Ing. František Juřina, katedra Pojišťovnictví

Konzultant: Ing. Karolína Matějková, katedra Pojišťovnictví

Počet stran **47**

Počet příloh **5**

Datum odevzdání: 21.5.2005

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Ing. Františku Juřinovi a Ing. Karolíně Matějkové za pomoc při vypracování této bakalářské práce, jejich rady a připomínky. Dále bych rád poděkoval pracovníkům pojišťoven, kteří mi poskytli mnoho užitečných informací, co se praxe týče.

Resumé

Cílem této práce je analyzovat novelu zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech a odhadnout dopad tohoto zákona na český pojistný trh. V první části se věnuji původnímu zákonu, kde rozdělení zprostředkovatelů nebylo věnováno mnoho místa. Druhá část pojednává o současné legislativě, která již člení zprostředkovatele podrobněji a ukládá jim nezbytné podmínky, které musí splňovat, aby mohli svou profesi vykonávat. Zprostředkovatelská činnost podléhá státnímu doзору, který vykonává Ministerstvo financí. Novela tohoto zákona je v platnosti od 1. ledna 2005. Poslední část je zaměřena na současné dopady v praxi. Patří sem především registrační povinnost, podmínky zákonem stanoveného kvalifikačního stupně, pojištění na škody vzniklé jejich činnostmi a rozsáhlé informační povinnosti vůči klientovi i jim samotným.

Summary

The aim of this work is to analyze the amendment of The Act on Insurance Intermediaries and Loss Adjusters as well as predict the impact of this act on the Czech insurance market. The first part is about the previous act where insurance intermediaries were divided very modestly. The current act is described in part two. This act divides insurance intermediaries in detail and emphasizes their essential conditions they must accomplish for their profession. The intermediaries' activities yield to the state inspection that is performed by the Department of the Exchequer. This act has been valid since the first January 2005. The last part is focused on impacts on work experience. First of all, it involves the registry duty, degree of qualification, insurance of responsibility for damages arising from their activities and extensive information duty towards the client and themselves.

Klíčová slova

důvěryhodnost

informační povinnost

kvalifikační stupeň

Ministerstvo financí

odborná způsobilost

odpovědnostní pojištění

pojistitel

pojistník

pojištění

pojištěný

pojišťovací agent

pojišťovací makléř

pojišťovací zprostředkovatel

pojišťovna

registrace

samostatný likvidátor pojistných událostí

státní dozor

credibility

information duty

degree of qualification

Department of the Exchequer

professional qualification

insurance, third party indemnity

insurer

policy holder

insurance, policy

policy client

insurance agent

insurance broker

insurance intermediary

insurance company

registration

loss adjuster

state inspection

Obsah:

Seznam použitých zkratk a symbolů	11
Úvod	12
1. Vývoj zákonné úpravy pojistných zprostředkovatelů	13
1.1 Pojišťovací zprostředkovatelé	13
1.2 Původní rozdělení pojišťovacích zprostředkovatelů	14
1.2.1 Pojišťovací makléř	14
1.2.2 Pojišťovací agent	16
1.3 Vývoj zákonného rámce v pojištnictví	17
1.3.1 Zprostředkovatelská činnost	17
1.3.2 Bezúhonnost fyzické osoby	18
1.3.3 Provozování zprostředkovatelské činnosti	19
2. Současný stav právní úpravy	22
2.1 Předmět úpravy podle směrnice o zprostředkování pojištění	22
2.2 Činnosti vyloučené z působnosti zákona	23
2.3 Vymezení pojmu zprostředkovatelské činnosti	24
2.4 Pojišťovací zprostředkovatelé	25
2.4.1 Vázaný pojišťovací zprostředkovatel	26
2.4.2 Podřízený pojišťovací zprostředkovatel	26
2.4.3 Pojišťovací agent	27
2.4.4 Pojišťovací makléř	28
2.4.5 Pojišťovací zprostředkovatel s jiným domovským státem než je Česká republika	28
2.5 Samostatný likvidátor pojistných událostí	29
2.6 Odpovědný zástupce	30
2.7 Registr	30
2.8 Odborná způsobilost	31
2.9 Důvěryhodnost	32
2.10 Povinnosti pojišťovacích zprostředkovatelů	32
2.11 Státní dozor	33

3. Dopad legislativních změn na praxi	34
3.1 Registrace	35
3.2 Odborná způsobilost	37
3.2.1 Kvalifikační stupeň – zkoušky	37
3.2.2 Kvalifikační stupeň – studijní texty	40
3.3 Informační povinnost zprostředkovatelů	41
3.4 Další problémy v praxi	42
Závěr	45
Seznam použité literatury	46
Seznam příloh	47
Přílohy 1, 2, 3, 4, 5	48

Seznam použitých zkratek a symbolů

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
č.	číslo
ČAP	Česká asociace pojišťoven
EU	Evropská Unie
eur	euro
Ing.	inženýr
ISPOZ	informační systém pojišťovacích zprostředkovatelů
Kč	korun českých
mfc.	Ministerstvo financí České republiky
mil.	milión
např.	například
PA	pojišťovací agent
PM	pojišťovací makléř
PP	pojistné plnění
PPZ	podřízený pojišťovací zprostředkovatel
písm.	písmeno
Sb.	sbírka
tis.	tisíc
tj.	to je
TUL	Technická Univerzita v Liberci
tzv.	tak zvaně
VPZ	vázaný pojišťovací zprostředkovatel
§	paragraf

Úvod

Novela zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí od počátku roku 2005 přinesla podstatné zvýšení nároků na činnost osob zprostředkovávajících prodej pojištění, respektive činnost osob provádějících likvidaci pojistných událostí. Jedná se o zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí ze dne 17. prosince 2003. Dále se jedná o vyhlášku č. 582/2004 Sb. z 18. listopadu 2004, kterou se provádějí některá ustanovení předmětného zákona.

Hlavním pilířem tohoto zákona je registrační povinnost pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí. Tuto registraci musí mít tyto osoby splněnou do určitého termínu tohoto roku 2005. Po tomto termínu nebude možno bez registrace tuto činnost vykonávat. S registrační povinností souvisí i další povinnosti těchto osob, především splňovat tímto zákonem stanovený kvalifikační stupeň, dále mít pojištění na škody vzniklé z jejich činnosti. V rámci zvýšení ochrany spotřebitele mají pojišťovací zprostředkovatelé vůči klientovi rozsáhlé informační povinnosti jak o sobě, tak i o nabízeném pojistném produktu.

Zprostředkovatelská činnost podléhá státnímu dozoru. V tomto hledisku státní dozor vykonává Ministerstvo financí, které může ukládat pokuty až do výše 10 mil. Kč, případně zrušit registraci pojišťovacího zprostředkovatele.

V této práci se budu zabývat tímto zákonem, zákonnou úpravou, která tomuto zákonu přecházela a na konec, jaký dopad má tento zákon na praxi. Od platnosti tohoto zákona uběhlo pouze několik měsíců a veškeré skutečnosti spjaté s tímto zákonem se stále vyvíjí a upravují. Ovšem předpokládám, že znění tohoto zákona od doby svého vydání bylo velmi dobře analyzováno pojišťovnami, pojišťovacími zprostředkovateli, samostatnými likvidátory pojistných událostí i jejich asociacemi.

1. Vývoj zákonné úpravy pojistných zprostředkovatelů

1.1 Pojišťovací zprostředkovatelé

Lidé mají různé představy o skladbě pojistného trhu. Tento trh je určitou skládkou, která lidem umožňuje získat si představu o široké škále pojistných produktů, které jsou jim k dispozici. Lidé si tak vytváří názor na kvalitu služeb, přičemž získávají představu o tom, co mohou očekávat od různých pojišťovatelů. Jako každý jiný trh i pojistný trh se skládá z určitých částí, kterými jsou: přímí prodejci pojišťoven, pojišťovací zprostředkovatelé a kupující veřejnost.

Pojišťovací zprostředkovatelé hrají na pojistném trhu velmi důležitou roli, neboť jsou kontaktem mezi zájemci o pojištění, tedy kupci, a pojistiteli neboli prodejci, čímž usnadňují styk klienta s pojišťovnou. Zprostředkovatelé konají tuto činnost s výhledem na uzavření pojistné smlouvy a získání tak určité odměny, zpravidla provize od pojistitele. Jsou samostatnými podnikatelskými subjekty. V České republice je zprostředkovatel charakterizován jako osoba, ať už fyzická nebo právnická, která provádí zprostředkovatelskou činnost za úplatu v oblasti pojišťovnictví. Do vstupu České republiky do Evropské unie platilo, že musí mít bydliště nebo sídlo firmy v České republice, od vstupu tomu již tak není, o čemž se zmíním v druhém bodě této práce. [1]

Zprostředkovatelé by měli rozumět trhu a být tak schopni sloučit potřeby klienta s pojistnými produkty, které jsou na pojistném trhu nabízeny. Pro zprostředkovatele je jednodušší pojistný trh prozkoumat, čímž by měli získat přehled o nabízených produktech. Oproti pojistitelům jsou schopni dosahovat nižších nákladů přiměřených kvalitě služeb a proto pojistitelé jejich služeb využívají. [1]

Podle rozsahu činnosti lze pojišťovací zprostředkovatele rozčlenit na to, zda sjednávají pojistné smlouvy pouze pro jednu pojišťovnu či pro více pojišťoven. Na pojistném trhu operují takoví zprostředkovatelé, kteří pracují pouze pro jednoho pojistitele, se kterým mají uzavřenou smlouvu o zprostředkování, a výjimečně mohou se souhlasem smluvního pojistitele zprostředkovávat obchody pro jiné pojistitele, zvláště pak v případech, kdy

smluvní pojistitel daný druh pojistného produktu neprovozuje. Též na pojistném trhu působí takoví zprostředkovatelé, kteří zprostředkovávají sjednání pojistných smluv s více pojistiteli.

V některých zemích ovšem není možné, aby si kdokoliv nebo jakákoliv společnost mohla jen tak otevřít kancelář a říkat si „pojišťovací zprostředkovatel“. V takových zemích je používání výrazu „makléř“ regulováno legislativou, což platí v Evropské unii a ve většině vyspělých zemích. Jsou zde vymezeny kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů a podmínky pro jejich činnost. Obvykle jsou vymezeny podmínky v bezúhonnosti zprostředkovatelů, podmínky pro kapitálové vybavení, podmínky pro pojištění odpovědnosti za škody způsobené zprostředkovateli a podmínky pro splnění odborné způsobilosti pro výkon zprostředkovatelské činnosti.

1.2 Původní rozdělení pojišťovacích zprostředkovatelů

Zprostředkovatelé do konce roku 2004 spadali do dvou hlavních kategorií: pojišťovací agenti a pojišťovací makléři.

1.2.1 Pojišťovací makléř

Makléřem se rozumí osoba (fyzická či právnická), jejíž jedinou činností je vyhledávání vhodné pojistné ochrany a její umístění do pojišťoven na základě plné moci nebo na základě smlouvy s klientem. Též se pro tuto osobu užívalo označení broker. Běžný makléř sám vytváří svůj pojistný kmen, stará se o pojistné smlouvy v průběhu celé pojistné doby, tedy snaží se pojistné smlouvy aktualizovat podle měnících se podmínek klienta a podílí se na likvidaci škod. Makléři rovněž usilují o získání velkého objemu obchodů, čehož dosahují pomocí rozšiřování řetězce svých poboček, např. jejich skupováním anebo pomocí franchisingu. [2]

Makléř klientovi poskytuje nezávislé poradenství týkající se širokého okruhu pojistných služeb, a to bez přímých nákladů. Též poskytuje informace třeba o potřebách pojištění, nejlepších formách pojistné ochrany a jejich omezení, nejlepších trzích, uplatnění nároku na

pojistné plnění a o smluvních povinnostech dané pojistnými podmínkami. Makléř tyto informace v závislosti na změnách na trhu průběžně aktualizuje.

Pojišťovny šetří čas a peníze na rutinních záležitostech, ve kterých jsou jednání s makléři jednodušší a rychlejší. Podrobnější jednání jsou tak nutná pouze ve složitých případech a při neobvyklých požadavcích.

Na nejrozvinutějších trzích se převážná většina podnikatelského pojištění sjednává přes registrovaného makléře. V náročných případech tito makléři poskytují velkým podnikům neocenitelnou službu. Často se rozhoduje o velmi vysokých pojistných částkách a služby makléře potom také výrazně přesahují pouhé umístění pojistného. Makléř může rovněž vyřizovat určitá pojistná plnění, navrhnout znění pojistných smluv, odhadovat riziko a tak i provádět řízení rizika.

Mnoho průmyslových koncernů si vytvořilo vlastní makléřské společnosti nazývané „kaptivní makléř“, což je obvyklé především ve Spojených státech amerických. Kaptivní makléř pracuje podle zásad jako klasický makléř, ale zajišťuje pojistnou ochranu pouze svou vlastní/mateřskou společností. [1]

Pojišťovací makléři jsou nejčastěji vyhledáváni majiteli nebo manažery podniků v případech, kdy v podniku nemají k dispozici nikoho, kdo by dostatečně a spolehlivě dokázal identifikovat a ocenit rizika daného provozu, dále nejsou-li spokojeni s dosavadním pojistitelem nebo si chtějí ověřit oprávněnost dosavadní důvěry, anebo se vedení podniku moc dobře neorientuje na pojistném trhu. Ovšem společnosti nejsou povinni se na pojistném trhu orientovat. [1]

V dnešní době makléři kromě zprostředkování sjednání pojistných smluv též v mnoha případech pomáhají při rozhodování o tom, zda dané pojištění sjednat nebo se tomuto pojištění raději vyhnout, což může být v řadě případů výhodnější a podnik tak může uvažovat o samopojištění.

Pojišťovací makléř je v současnosti odměňován pojišťovnou nebo zajišťovnou, nebylo-li s příslušnou pojišťovnou, respektive zajišťovnou a pojistníkem dohodnuto jinak. Tento zprostředkovatel mívá zpravidla vcelku stabilní finanční příjem na solidní úrovni, ovšem za

předpokladu velmi dobře vybudované klientely. Ve většině případech mu je vyplácena provize za zprostředkované produkty. Po určitém čase je odměňování doplněno o renty za zásluhy a třeba i o odměny za vedení skupiny, jedná-li se o fyzickou osobu.

1.2.2 Pojišťovací agent

Do konce roku 2004 byl pojišťovací agent též uváděn pod názvy obchodní zástupce, poradce, ziskatel, jednatel, náborář. Zástupce pojišťovny, jehož úkolem je nabízet a sjednávat pojištění, získávat tedy zákazníky či klienty v místě jejich bydliště, pracoviště apod. pro konkrétní komerční pojišťovnu. Tímto pojmem se obvykle označuje zástupce komerční pojišťovny vykonávající nábor pojištění, který častokrát ani není zaměstnancem pojišťovny.

V právní terminologii se pod pojmem agent rozumí každý, kdo jedná za někoho druhého. V pojišťovníctví se jako agent označuje ten, kdo je placený za zastupování pojišťovny při jednání s potenciálními kupci jejích produktů. V některých případech může být agentem i banka, právník nebo jiný samostatný podnikatelský subjekt, který poskytuje pojištění jako doplňující službu svým klientům. V ostatních případech je agentem člověk, který za úplatu zastupuje svou společnost před skupinou zákazníků. Agent může dostávat pevnou mzdu, avšak častokrát se jeho plat skládá z větší části z provize od pojistitele. Provizi dostává jak z nově sjednaných pojistných smluv, tak ale i z již existujících, nadále prodloužených či obnovených smluv. Pojišťovací agenti pracují nejčastěji doma nebo v pobočkách pojišťovny, chodí od domu k domu, od firmy k firmě a informují své klienty o jejich se měnících pojistných potřebách. Na druhou stranu však někteří agenti pracují na téměř špičkové úrovni způsobem podobným pojišťovacím makléřům, kdy svého příkazce zastupují z moderně zařízené kanceláře. [2]

Jedná-li se o fyzickou osobu jako pojišťovací agent, která se pojištěním zabývá v souhrnu všech svých ostatních činností, nemusela doposud vykazovat specifické odborné znalosti pojištění. To byl kámen úrazu pro jeho klienty, kterým špatně či nepřesně vysvětlil pojistný produkt, či jim některé skutečnosti zatajil. Např. nahlásil-li klient pojistnou událost, dozvěděl se, že mu žádné pojistné plnění vyplaceno nebude, protože se na jeho „nešťastný“ případ pojistná ochrana nevztahuje. V druhém bodě této práce se zmíním o odborné způsobilosti,

kteřou musí od počátku roku 2005 pojišťovací agenti, ale nejen oni, splňovat, aby mohli vykonávat svou činnost v pojišťovnictví.

1.3 Vývoj zákonného rámce v pojišťovnictví

Nová právní úprava pojišťovnictví byla představena zákonem č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, který vstoupil v platnost dne 28. května 1991, a ochranná doba pro Českou státní pojišťovnu a zahraniční pojišťovny byla stanovena na dobu jednoho roku. Tento zákon otevřel cestu k budování pojistného trhu, rozvoji konkurence a propojení s evropským a světovým pojistným trhem. Tato legislativa byla změněna a doplněna zákonem č. 320/1993 Sb., o pojišťovnictví, který byl upraven předpisy v pozdějších zněních až do roku 2000, kdy došlo k výraznější legislativní úpravě.

Od roku 2000 až do téměř poloviny roku 2004 bylo pojišťovnictví upraveno zákonem č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů. Tento zákon začal platit 1. dubna 2000 a představoval významné přiblížení české právní úpravy pojišťovnictví legislativě Evropské unie. Od zhruba druhé poloviny roku 2004 je pojišťovnictví upraveno novelou zákona o pojišťovnictví před vstupem České republiky do Evropské unie, a to zákonem č. 39/2004 Sb., o pojišťovnictví. Na tento návrh zákona s účinností od 1. ledna 2005 navazuje úprava obsažená v zákonu č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a v zákonu č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí, který též představuje zcela novou úpravu a budu se jím zabývat v dalším bodě této práce.

V následujících podkapitolách přiblížím zákon platný od roku 2000 a připojím k němu komentář.

1.3.1 Zprostředkovatelská činnost

Zprostředkovatelskou činností v pojišťovnictví se rozumí odborná činnost směřující k uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv a činnosti s tím související, ke kterým zejména patří správa takto uzavřených pojistných smluv a další činnosti v rozsahu, v jakém byl zprostředkovatel pojištění zmocněn pojišťovnou nebo pojistníkem. Jak už jsem se zmínil,

zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví mohl do konce roku 2004 vykonávat pouze pojišťovací agent nebo pojišťovací či zajišťovací makléř.

Zprostředkovatelskou činnost mohla vykonávat jak fyzická, tak i právnická osoba, což znamená, že byla-li tato činnost provozována pojišťovnou pro jinou pojišťovnu, vystupovala pak tato pojišťovna zpravidla jako pojišťovací agent. Uzavírání pojistných smluv přímo pojišťovnou mohlo být činěno pouze pomocí zaměstnanců, což mělo za cíl podřídit tyto zaměstnance stejným podmínkám důvěryhodnosti, jaké jsou kladeny na pojišťovací agenty, s výjimkou povinného pojištění odpovědnosti za škodu. Uzavírání smluv přímo znamená nezprostředkovaně, tj. obchodními zástupci pojišťovny, kteří jsou jejími zaměstnanci. [4]

Pojišťovacím nebo zajišťovacím zprostředkovatelem do konce roku 2004 mohla být stejně jako v případě agenta jak fyzická, tak i právnická osoba. Makléř se v této souvislosti od agenta lišil tím, že svou zprostředkovatelskou činnost prováděl na základě smlouvy s navrhovatelem, tj. zájemcem o uzavření pojistné nebo zajišťovací smlouvy. Na rozdíl od agenta mohl makléř svoji činnost vykonávat pouze za podmínky, že byl registrován jako pojišťovací nebo zajišťovací makléř na ministerstvu. Podmínky této registrace budou popsány v kapitolách registr a registrace. Původní zákon makléři nebránil v tom, aby na základě uzavřené smlouvy s pojistitelem nabízel některý pojistný produkt způsobem, jakým je nabízen agentem.

Zprostředkovatelská činnost mohla být prováděna pouze pro pojištění provozované pojišťovnou, které bylo uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti nebo pro zajišťovnu. Takže zprostředkovatel mohl zprostředkovávat pouze ta pojištění, která jsou nabízena pojišťovnou provozující na území České republiky pojišťovací činnost v souladu s uděleným povolením ministerstva, a pro zajišťovací produkty zajišťovny, tj. jak zajišťovny tuzemské, tak i zahraniční.

1.3.2 Bezúhonnost fyzické osoby

Bezúhonnost fyzické osoby byla důležitá pro splnění podmínky důvěryhodnosti této osoby, aby mohla poskytovat zprostředkovatelské činnosti. Stejně náležitosti byly platné pro osoby, jakožto členy statutárních orgánů právnických osob.

Bezúhonnost fyzické osoby znamená, že tato osoba nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin majetkové povahy nebo pro úmyslný trestný čin a pokud byla, pak se na ni jako bezúhonnou hledí pouze tehdy, jestliže jí tento trest byl pro tyto trestné činy zahlazen nebo se na ni z jiného důvodu hledí, jako by nebyla odsouzena, např. v případě amnestie nebo udělení milosti prezidentem. [4]

Bezúhonnost se dokládala výpisem z Rejstříku trestů ne starším než 3 měsíce. Zahraniční fyzická osoba dokládala svoji bezúhonnost i odpovídajícími doklady vydanými státem, jehož je fyzická osoba občanem, jakož i státy, ve kterých se v posledních 3 letech zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců. Ovšem pokud takový stát nevydával doklad obdobný výpisu z Rejstříku trestů, pak se považoval za rovnocenný doklad o bezúhonnosti této fyzické osoby doklad vydaný příslušným soudem nebo správním úřadem státu, jehož je fyzická osoba občanem nebo státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců. Nevydal-li stát doklad, považoval se za rovnocenný doklad místopřísežného nebo čestného prohlášení učiněného touto osobou před příslušným soudem či správním úřadem anebo před notářem státu, v němž je tato osoba občanem nebo ve státu, ve kterém se v posledních 3 letech osoba zdržovala nepřetržitě po dobu více než 3 měsíců. Pravost těchto prohlášení musela být potvrzena soudem, správním úřadem nebo notářem.¹

1.3.3 Provozování zprostředkovatelské činnosti

Provozování zprostředkovatelské činnosti pojišťovacím agentem či pojišťovacím nebo zajišťovacím makléřem bylo podmíněno jeho bezúhonností, tedy splněním podmínky důvěryhodnosti. Byla-li tato činnost provozována právnickou osobou, museli podmínku bezúhonnosti splňovat všechny fyzické osoby, které byly oprávněny jednat jménem této právnické osoby.

Vzhledem k tomu, že pojišťovací agent nepodléhal registraci ministerstvem, musel při uzavírání smlouvy s pojišťovnou, na základě které byl oprávněn jménem a na účet pojišťovny

¹ Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - §38

jednat ve věci uzavírání pojistných smluv, této pojišťovně prokázat svoji důvěryhodnost a samozřejmě i její ztrátu, došlo-li k ní v době výkonu činnosti pojišťovacího agenta.

Jak agent, tak i makléř byli povinni svoji činnost vykonávat s odbornou péčí a pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu této činnosti byli povinni uzavřít pojištění této odpovědnosti, a to minimálně na pojistnou částku 5 mil. Kč. Odbornou péčí lze chápat jako povinnost vykonávat svoji činnost tak, aby bylo správně a objektivně posouzeno pojistné nebezpečí a pojistné riziko, kterému je vystaven předmět pojištění. Pojištění pojišťovny by mělo být nabízeno takovým způsobem, aby pojistná smlouva byla zpracována kvalifikovaně v souladu s potřebami klienta o uzavření pojistné smlouvy. [4]

Zprostředkovatel pojištění musel postupovat v souladu s platným právem a se zmocněním uděleným pojišťovnou či klientem neboli pojistníkem. O své činnosti musel vést odpovídající evidenci a na požádání kontrolního orgánu kdykoliv doložit správnost svého postupu. Pojištění odpovědnosti muselo být sjednáno nejméně na již zmíněnou částku 5 mil. Kč. S ohledem na to, že se jedná o pojištění odpovědnosti, bylo by lepší hovořit o limitu pojistného plnění.

V případě pojišťovacího neboli zajišťovacího makléře byla stanovena povinnost jeho registrace u ministerstva. O žádosti makléře o registraci, která byla zpoplatněna, rozhodovalo ministerstvo ve správním řízení. Tím, že zákon nestanovil lhůtu pro rozhodnutí o registraci, platí obecné ustanovení správního řádu, tj. ve většině případů ministerstvo rozhodlo ve lhůtě 30 dnů ode dne podání žádosti a ve složitějších případech až do 60 dnů.

Žádost obsahovala:

- a) v případě fyzické osoby její jméno, příjmení a místo pobytu v České republice, ať už trvalého nebo dlouhodobého,
- b) v případě právnické osoby její obchodní jméno (název), sídlo, právní formu, jména, příjmení a místa trvalého či dlouhodobého pobytu osob, jakožto členů statutárního orgánu této osoby,
- c) v žádosti se uvedla pojistná odvětví podle přílohy k zákonu, která hodlal zprostředkovatel provozovat. Stejně jako v případě pojišťovny bylo možno žádat i podle skupin pojistných odvětví nebo pro všechna odvětví životních, resp. neživotních pojištění, a to současně jak pro odvětví životních, tak i neživotních pojištění,

- d) výše majetku v případě fyzické osoby, která musela být nejméně 1 mil. Kč, což se dokládalo např. výpisem z účtu peněžního ústavu, výpisem z katastru nemovitostí a znaleckým oceněním hodnoty nemovitého majetku, znaleckým posudkem hodnoty jiného majetku, který je ve vlastnictví této osoby, přičemž znalecké posudky neměly být starší než 3 roky,
- e) v případě právnické osoby muselo její základní jmění činit nejméně ve výši 1 mil. Kč, přičemž se jednalo o základní jmění zapisované do obchodního rejstříku, které nemuselo být vytvořeno v plné výši v době podání žádosti a platila zde příslušná ustanovení obchodního zákoníku o splacení základního jmění,
- f) uvedl se den zahájení zprostředkovatelské činnosti, který nemohl předcházet dni nabytí právní moci rozhodnutí o registraci makléře; v žádosti předložené makléřem, který zahájil svoji činnost přede dnem nabytí účinnosti zákona, se uvedl skutečný den zahájení této činnosti,
- g) obsahem žádosti byly doklady o splnění podmínek důvěryhodnosti, způsob doložení splnění stanovených podmínek byl též uveden,
- h) jednalo-li se o právnickou osobu, pak žádost obsahovala i úplný výpis z obchodního rejstříku, tj. historii jejího vzniku a působení,
- i) součástí žádosti byla kopie pojistné smlouvy sjednaného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu této činnosti.²

Po registraci byl makléř povinen oznámit ministerstvu přidělené identifikační číslo, v případě makléře vykonávajícího činnost před nabytím účinnosti původního zákona bylo toto identifikační číslo sděleno současně s podáním žádosti. Dále byl makléř povinen sdělovat všechny změny, které byly obsahem žádosti o registraci, a to bez zbytečného odkladu.

Jestliže makléř nesplnil podmínky stanovené zákonem nebo porušil-li povinnosti stanovené zákonem, což ministerstvo zjistilo při své kontrolní činnosti, pak registraci makléře zrušilo. K tomuto zrušení došlo i v případě, že o to makléř požádal sám nebo jestliže došlo k úmrtí či zániku makléře. Ve lhůtě 5 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení registrace makléře zveřejnilo ministerstvo toto rozhodnutí ve Finančním zpravodaji. Veřejnosti museli být

² Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - §25

poskytnuty informace o zrušených registracích makléřů. [4]

Všeobecné pojistné podmínky odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti makléře byly schvalovány ministerstvem. Vzhledem k tomu, že do současné doby byly schvalovány všechny všeobecné pojistné podmínky, tj. i všeobecné pojistné podmínky pro pojištění obecné odpovědnosti (žádným zákonem nebyla tato odpovědnost doposud specificky upravena), splňovaly tyto již schválené všeobecné pojistné podmínky zákona. S ohledem na oznamovací povinnost byla pojišťovna povinna ministerstvu předložit na vědomí i případné jiné pojistné podmínky než všeobecné, které pak mohla používat pro pojištění dané odpovědnosti.

2. Současný stav právní úpravy

„Evropská“ pravidla pro zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví byla v zásadě stanovena zákonem č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí). Tímto zákonem se upravují podmínky podnikání pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí, podmínky zahájení činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů na základě práva zřizovat pobočky nebo svobody dočasně poskytovat služby. Zřizuje se jím též registr pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí a upravuje výkon státního dozoru nad jejich činností.

Následující podkapitoly jsou seřazeny podobným způsobem jako je tomu v zákoně.

2.1 Předmět úpravy podle směrnice o zprostředkování pojištění

Zmíněný zákon vychází ze směrnice Rady a Evropského parlamentu 2002/92/ES ze dne 9. prosince 2002 o zprostředkování pojištění, která byla implementována do legislativy členských států do 15. ledna tohoto roku.

Tento nový zákon byl v naší republice vydán z důvodu existujících překážek na jednotném pojistném trhu (např. rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy) a pojišťovací

zprostředkovatelé nemohli využívat svobodu zakládání poboček a svobodu poskytování služeb. Díky tomuto důvodu dospěla zvláště Evropská komise k závěru, že je nezbytné zajistit fungování jednotného trhu a zajistit rovný přístup ke všem poskytovatelům daných služeb a k ochraně spotřebitele. Což znamená, že pojišťovací zprostředkovatelé by měli být registrováni u příslušného orgánu členského státu a splňovat určité profesní požadavky, pokud se to týká jejich kvalifikace, bezúhonnosti, pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání apod. Pojišťovna smí využívat služeb pouze registrovaných zprostředkovatelů. Ovšem pokud využije služeb osoby, která nebyla registrována jako pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí podle tohoto zákona, pak jí hrozí sankce až do výše 50 000 000,- Kč. Pokud jde o ochranu spotřebitele, klade se důraz zejména na poskytování stanovených informací spotřebitelům, provádění tzv. řádné analýzy, jestliže zprostředkovatel zakládá radu ve vazbě na pojistné produkty více pojišťoven a na zaznamenání důvodů, na nichž je rada založena. V této oblasti mohou členské státy přijmout i přísnější opatření. Na druhé straně vytváří směrnice jistý „operační“ prostor pro vnitrostátní úpravu (např. se zohledňují tradice a specifika prodeje tím, že ve směrnici je upravena činnost tzv. vázaného pojišťovacího zprostředkovatele, za jehož jednání nese plnou odpovědnost příslušná pojišťovna nebo pojišťovny).

Jasným harmonizačním úkolem je implementace této směrnice. V České republice však určité dozrály i vnitřní důvody k regulaci. Je to dáno jak platnou poměrně stručnou právní úpravou týkající se pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře v zákoně o pojišťovnictví, tak potřebami praxe – vymezením konkrétních podmínek pro podnikání. Na způsob implementace směrnice byly a stále ještě mohou být rozdílné názory – profesních sdružení, regulátora i jednotlivých odborníků, nicméně shoda je v tom, že zákon přináší novou kvalitu do zprostředkovatelské činnosti a jeho aplikace by se měla projevit ve zvýšení prestiže dané profese a pojišťovnictví jako celku.

2.2 Činnosti vyloučené z působnosti zákona

Na počátku zákona jsou stanoveny činnosti vyloučené z působnosti zákona. Tento zákon tvrdí, že se nevztahuje na zaměstnance pojišťovny a zajišťovny. Zákon totiž upravuje podnikatelskou činnost. Nevztahuje se rovněž na ty osoby, které provádějí poradenskou činnost v pojišťovnictví. Takovou činností se rozumí příležitostné poskytování informací

v rámci jiné profesní činnosti či pouhé poskytování obecných informací o pojistných produktech za předpokladu, že účelem takové činnosti není napomáhat uzavření nebo plnění z pojistné nebo zajišťovací smlouvy anebo vypracování odborných posudků škodných událostí. Z toho plyne, že se nemá na mysli poradenská činnost pojišťovacího zprostředkovatele, který pracuje za provizi vázanou na uzavření obchodu či pojistné smlouvy. V úvahu připadají takové osoby, které poskytují informace a rady k pojištění jen v souvislosti s jejich hlavní činností, například daňoví poradci, auditoři apod.

Zákon se rovněž nevztahuje na osoby zprostředkovávající uzavírání pojistných smluv v případě, že je současně splněno těchto pět podmínek:

- uzavření pojistné smlouvy vyžaduje pouze znalosti o pojištění, které je na jejím základě poskytováno,
- nejedná se o pojistné smlouvy životních pojištění ani o pojištění odpovědnosti za škodu,
- zprostředkovatelská činnost v pojišťovnictví je pouze doplňkem podnikání osoby zprostředkovávající pojištění,
- sjednávané pojištění je doplňkovou službou dodávaného zboží nebo poskytované služby, přesné specifikace jsou uvedeny v § 2 písm. c) bod 4.,
- výše ročního pojistného pro jednu pojistnou smlouvu nepřesahuje částku odpovídající hodnotě 500 eur a trvání takové smlouvy, včetně jejího prodloužení, nepřesahuje dobu 5 let.³

2.3 Vymezení pojmu zprostředkovatelské činnosti

Zprostředkovatelskou činností v pojišťovnictví se rozumí podle tohoto zákona odborná činnost spočívající v:

- předkládání návrhů na uzavření pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv,
- provádění přípravných prací směřujících k uzavření pojistných nebo zajišťovacích smluv,

³ Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí) - §2

- uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv jménem a na účet pojišťovny, pro kterou je tato činnost vykonávána, nebo
- pomoci při správě pojištění a vyřizování nároků z pojistných smluv nebo zajišťovacích smluv.⁴

V souladu s výkladem této definice zprostředkovatelské činnosti je dobré upozornit, že se nemusí jednat o všechny výše uvedené činnosti vcelku, ale že již některá z těchto činností provozovaná samostatně může znamenat výkon zprostředkovatelské činnosti. V dalších pojmech je třeba poukázat na identifikační údaje, mezi něž patří u fyzické i právnické osoby kromě jiných údajů také registrační číslo, adresa fyzické osoby, a definici trvalého nosiče dat. Samozřejmě je zde vysvětleno provozování zprostředkovatelské činnosti zprostředkovatelem z členského státu na území jiného členského státu, než ve kterém má pojišťovací zprostředkovatel své bydliště nebo sídlo.

2.4 Pojišťovací zprostředkovatelé

Činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů, resp. podmínky činnosti jednotlivých typů pojišťovacích zprostředkovatelů, jsou popsány v paragrafech 5-9. Podle tohoto zákona může zprostředkovatelskou činnost na území České republiky provozovat právnická nebo fyzická osoba jako:

- vázaný pojišťovací zprostředkovatel,
- podřízený pojišťovací zprostředkovatel,
- pojišťovací agent,
- pojišťovací makléř, nebo
- pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským členským státem není Česká republika. [6]

Všichni takto vyjmenovaní zprostředkovatelé musí být zapsáni do registru na Ministerstvu financí, musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky určitého kvalifikačního stupně

⁴ Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí) - §3

vymezeného tímto zákonem. Tyto osoby mohou zprostředkovatelskou činnost provozovat pouze v takovém postavení, v jakém byly registrováni. Jaké činnosti mohou takto zaregistrované osoby vykonávat, popíšu v několika následujících podkapitolkách.

2.4.1 Vázaný pojišťovací zprostředkovatel

Činnost vázaného pojišťovacího zprostředkovatele je zákonem vymezena takto: „vykonává zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven, neinkasuje pojistné a nevyplácí plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. V případě nabídky pojistných produktů více pojišťoven nesmí být tyto produkty vzájemně konkurenční“. U této právní úpravy je podstatný zákaz disponování s finančními prostředky klientů. Pokud jde o vzájemně konkurenční pojistné produkty, je nutno brát v úvahu žádost o zápis do registru, u kterého se požaduje uvedení rozsahu provozované zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle pojistných odvětví. Lze tedy vycházet ze skutečnosti, že vzájemně konkurenční produkty se týkají téhož pojistného odvětví. Určitě není konkurenční nabídka životního u jedné pojišťovny a neživotního pojištění u druhé pojišťovny. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel je vázán písemnou smlouvou s pojišťovnou a jejími pokyny, jménem a na její účet jedná. Pojišťovna odpovídá za škodu jím způsobenou při výkonu zprostředkovatelské činnosti. Za vázaného pojišťovacího zprostředkovatele je v tomto zákoně považována i osoba, která nabízí pojištění jako doplňkovou službu k jí dodávanému zboží nebo poskytované službě. Tento zprostředkovatel musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené tímto zákonem pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. [6]

2.4.2 Podřízený pojišťovací zprostředkovatel

Podřízený pojišťovací zprostředkovatel může spolupracovat pouze s pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem na základě písemné smlouvy. Neinkasuje pojistné a nezprostředkovává plnění z pojistných nebo zajišťovacích smluv. Jeho činnost je vázána pokyny pojišťovacího zprostředkovatele, jehož jménem a na jehož účet jedná a tímto zprostředkovatelem je též odměňován. Podřízený pojišťovací zprostředkovatel musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené pro základní stupeň odborné způsobilosti.

Za škodu jím způsobenou při výkonu činnosti odpovídá ten pojišťovací zprostředkovatel, jehož jménem a na jehož účet jedná. Zásadní věcí zde je, že podřízený pojišťovací zprostředkovatel nesmí mít přímý smluvní vztah s pojišťovnou. [6]

2.4.3 Pojišťovací agent

Pojišťovací agent se od vázaného pojišťovacího zprostředkovatele liší například tím, že může nabízet produkty vzájemně konkurenční a může inkasovat pojistné nebo zprostředkovávat plnění z pojistných smluv. Je odměňován pojišťovnou, jejímž jménem a na jejíž účet jedná.

K jeho povinnostem kromě registrace patří, že po celou dobu výkonu činnosti musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu činnosti na území Evropského hospodářského prostoru (tj. členské státy EU + Island, Lichtenštejnsko a Norsko) s minimálními limity, které jsou:

- 1 mil. eur na každou pojistnou událost, a
- 1,5 mil. eur v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce.

Tuto povinnost lze nahradit písemným závazkem pojišťovny, která za něho přebírá odpovědnost, pokud jde o škody způsobené jeho činností.

Pokud je pojišťovací agent zmocněn přijímat pojistné od pojistníka nebo od pojišťovny výplaty pojistného plnění, musí splnit jednu z těchto dvou podmínek:

- buď musí udržovat trvale likvidní finanční jistinu ve výši 4% z ročního objemu jím inkasovaného pojistného, nejméně však ve výši odpovídající hodnotě 15 000 eur, nebo
- používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízené a od vlastního hospodaření oddělené bankovní účty.

V návrhu zákona byla původně úprava, která požadovala splnění obou požadavků současně. Výsledné řešení vyhovuje požadavkům směrnice a umožňuje činnost i těm pojišťovacím agentům (např. fyzickým osobám), kteří by nemohli splnit podmínku udržování trvale likvidní finanční jistiny.

V tomto zákoně je specificky popsán i případ pojišťovacího agenta, který vykonává činnost jménem a na účet jedné pojišťovny („výhradní“ pojišťovací agent). Ten je oprávněn na základě smlouvy s pojišťovnou přijímat pojistné, ale pro převody pojistného musí používat

zvlášť k tomu zřízený a od vlastního hospodaření oddělený bankovní účet. Činnost tohoto pojišťovacího agenta je upravena obdobně jako je tomu u vázaného pojišťovacího zprostředkovatele. To znamená, že například odpovědnost za jeho činnost ponese pojišťovna. Musí splnit podmínky stanovené zákonem pro základní stupeň odborné způsobilosti narozdíl od „nevýhradního“ pojišťovacího agenta, který musí splňovat střední stupeň odborné způsobilosti. [6]

2.4.4 Pojišťovací makléř

Pojišťovací makléř je ve své činnosti vázán obsahem smlouvy uzavřené se zájemcem o pojištění nebo zajištění. Činnost pojišťovacího makléře je podle tohoto zákona vymezena takto: „zpracovává komplexní analýzy pojistných rizik, návrhy pojistných nebo zajistných programů, poskytuje konzultační a poradenskou činnost, provádí správu uzavřených pojistných nebo zajišťovacích smluv, sleduje lhůty k jejich revizi, spolupracuje při likvidaci pojistných událostí“. Kromě zápisu do registru musí splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené pro vyšší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Úprava týkající se pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti je stejná jako u pojišťovacího agenta, stejně jako povinnost mít příslušnou finanční jistinu nebo používat pro převody pojistného a pojistného plnění výhradně zvlášť k tomu zřízený bankovní účet. [6]

2.4.5 Pojišťovací zprostředkovatel s jiným domovským státem než je Česká republika

Na území České republiky může též provozovat činnost pojišťovací zprostředkovatel s jiným domovským státem než je Česká republika, a to na základě:

- svobody dočasně poskytovat služby, nebo
- práva zřizovat pobočky.

Tento zprostředkovatel musí mít oprávnění k provozování činnosti z domovského státu a musí splnit příslušné informační povinnosti. Přičemž svou činnost může provozovat v rozsahu, v jakém je tuto činnost oprávněn provozovat v domovském členském státě. [6]

2.5 Samostatný likvidátor pojistných událostí

V tomto zákoně je také obsažena právní úprava týkající se samostatného likvidátora pojistných událostí. Jedná se o úpravu nad rámec příslušné směrnice, která se hlavně týká zprostředkování pojištění. Je zde uvedeno, že samostatný likvidátor pojistných událostí provádí šetření nutné k zjištění rozsahu povinnosti pojišťovny plnit ze sjednaného pojištění na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou. Takto specifikovanou činnost lze považovat za klíčové ustanovení. Znamená to, že tuto činnost nelze vykonávat bez smlouvy s pojišťovnou. Teprve ve smlouvě se upraví odměna, rozsah dohodnutých činností, součinnost ve vybraných odvětvích apod. Kromě registrace musí samostatný likvidátor splňovat podmínky důvěryhodnosti a podmínky stanovené pro základní stupeň odborné způsobilosti. Stejně jako pojišťovací agent a makléř musí též mít po celou dobu jeho činnosti sjednané odpovědnostní pojištění, u kterého je stanoven limit nejméně 0,5 mil. eur na každou pojistnou událost a v případě souběhu více pojistných událostí v jednom roce nejméně 1 mil. eur. [6]

Pro shrnutí činností pojišťovacích zprostředkovatelů spolu se samostatným likvidátorem použijí následující tabulku:

Tabulka č. 1 – Požadavky pro vykonávání činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatného likvidátora

Specifikace činnosti		Zprostředkovatel				Likvidátor poj. událostí
		VPZ	PPZ	PA	PM	
Činnost vázaná obsahem smlouvy s		pojišťovnou	PA nebo PM	pojišťovnou	klientem	pojišťovnou
Vzájemná konkurence produktů		ne	nespecifik.	ano	ano	-
Příjem pojistného nebo vyplácení PP		ne	nespecifik.	ano	ano	nespecifik.
Zápis do registru		ano	ano	ano	ano	ano
Splnění podmínky důvěryhodnosti		ano	ano	ano	ano	ano
Stupeň odborné způsobilosti		základní	základní	střední	vyšší	základní
Limit odpověd- nostního pojištění	PP za 1 poj. událost	nespecifik.	nespecifik.	1 mil. eur	1 mil. eur	0,5 mil eur
	PP při více poj. událostí	nespecifik.	nespecifik.	1,5 mil. eur	1,5 mil eur	1 mil eur

Zdroj: Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí) - §5-10

2.6 Odpovědný zástupce

Dále jsou v tomto zákoně vymezena práva a povinnosti odpovědného zástupce právnické osoby, který je fyzickou osobou a odpovídá za dodržování právních předpisů se vztahem k provozované činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí. Povinnost jmenovat odpovědného zástupce se netýká vázaného a podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele (jako právnické osoby). Odpovědný zástupce má zákonem stanovené povinnosti k Ministerstvu financí. V případě zjištění nedostatků v činnosti právnické osoby musí bezodkladně navrhnout opatření k nápravě a tuto skutečnost oznámit ministerstvu. Jestliže odpovědný zástupce přestane vykonávat nebo splňovat podmínky pro svou funkci, musí do 15. dnů od tohoto okamžiku pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor ustanovit nového odpovědného zástupce. [6]

2.7 Registr

Registr vede ministerstvo. V zákoně je stanoveno, které údaje se do registru zapisují (u fyzické osoby, právnické osoby a u pojišťovacího zprostředkovatele s jiným domovským členským státem, než je Česká republika). Registr je veřejně přístupný a každý má právo do něj nahlížet a pořizovat si z něj výpisy, opisy a kopie. [6]

V dalších ustanoveních zákona je popsán obsah žádosti pojišťovacího zprostředkovatele a samostatného likvidátora pojistných událostí o zápis do registru. Dále je zde upraven zápis do registru i zrušení zápisu v registru. Nežli ministerstvo provede zápis do registru, musí zjistit, zda jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro zápis do registru. Například k nim patří předložení dokladu o absolvování odborného vzdělání nebo vykonané odborné zkoušky, anebo doklady jinak prokazující důvěryhodnost, ale rovněž příslušná pojistná smlouva o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti či doklady prokazující existenci finanční jistiny, je-li to v daném případě potřebné (což se například netýká vázaného a podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a výhradního pojišťovacího agenta).

Zápis v registru může být zrušen hned několika způsoby:

- rozhodnutím ministerstva, ať už na žádost registrované osoby nebo pro porušení podmínek stanovených tímto zákonem,

- smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby,

Pokud je osobě zrušen zápis do registru, pak tato osoba je povinna odevzdat ministerstvu osvědčení o zápisu do registru. Poté ministerstvo vhodným způsobem informuje veřejnost o zrušení zápisu v registru, přičemž pravomocné rozhodnutí o zrušení zápisu v registru zveřejní ve Finančním zpravodaji.

2.8 Odborná způsobilost

V souladu se směrnicí je v zákoně kladen velký důraz na odbornou způsobilost. Musí ji prokázat jak pojišťovací zprostředkovatel, tak likvidátor pojistných událostí, tak i odpovědný zástupce. Přičemž odbornou způsobilostí se rozumí získání všeobecných a odborných znalostí nezbytných pro výkon činnosti. Dále jsou zde vymezeny pojmy „odborné studium“ a „odborná praxe“. Co se týče odborných znalostí, tak ty se prokazují dokladem o absolvování odborného studia na střední nebo vysoké škole zaměřené na problematiku pojišťovnictví nebo složením odborné zkoušky. Zkoušku lze též vykonat v instituci, která je oprávněna poskytovat vzdělávací programy zaměřené na dosažení odborné způsobilosti a je uvedena ve vyhlášce ministerstva (týká se vázaného a podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a samostatného likvidátora pojistných událostí) nebo před zkušební komisí jmenovanou ministrem financí (týká se pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře). Pro pojišťovnu platí, že může tuto činnost (vzdělávací program, zkoušku) vykonávat jako činnost související s pojišťovací činností za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem (zákon o pojišťovnictví). To ale znamená, že zaslíbená pojišťovna musí požádat ministerstvo o příslušné povolení.

V následujících ustanoveních jsou specifikovány znalosti, které odpovídají základnímu, střednímu a vyššímu stupni odborné způsobilosti. Zákon počítá i s doplňováním odborných znalostí, kdy je příslušná osoba povinna absolvovat doškolovací kurs po pěti letech od ukončení odborného studia nebo od vykonání odborné zkoušky a poté po každých pěti následujících letech. U středního a vyššího stupně odborné způsobilosti musí osoby kromě svých znalostí z pojišťovnictví prokázat několikaletou odbornou praxi. [6]

2.9 Důvěryhodnost

Důvěryhodnost, ale i její ztráta je zde popsána pro fyzické a pro právnické osoby zvlášť. Fyzická osoba se považuje za důvěryhodnou, je-li plně způsobilá právním úkonům, nebyla-li v posledních 10 letech před podáním žádosti pravomocně odsouzena pro trestný čin proti majetku, hospodářský či jiný úmyslný trestný čin, je bezúhonná, nebyl na její majetek prohlášen konkurs nebo v posledních 5 letech nebyl vyhlášen konkurs na právnickou osobu, v níž byla členem statutárního nebo jiného orgánu a nebylo-li jí odejmuto povolení k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora.

Právnická osoba se považuje za důvěryhodnou jsou-li důvěryhodní všichni členové jejího statutárního a dozorčího orgánu, nebylo-li jí odejmuto povolení k provozování činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora nebo nebyl-li na její majetek prohlášen konkurs. [6]

2.10 Povinnosti pojišťovacích zprostředkovatelů

Dalo by se říci, že se spíše jedná o další povinnosti pojišťovacích zprostředkovatelů, které se ve značné části vztahují ke klientovi. Mimo jiné je pojišťovací zprostředkovatel povinen na žádost klienta sdělit mu způsoby svého odměňování, přičemž nesmí uvádět nepravdivé, nedoložené, neúplné či dvojsmyslné informace o vlastnostech poskytovaných služeb. Pokud se jedná o důvod ochrany spotřebitele, jsou zde stanoveny i poměrně rozsáhlé informační povinnosti jako například: co je pojišťovací zprostředkovatel povinen sdělit klientovi před uzavřením pojistné smlouvy nebo pojistníkovi při její změně. Přínosem do praxe je osmý odstavec, podle něhož je pojišťovací zprostředkovatel povinen před uzavřením pojistné smlouvy zaznamenat požadavky a potřeby klienta související se sjednávaným pojištěním a důvody, na kterých pojišťovací zprostředkovatel zakládá svá doporučení pro výběr daného pojistného produktu.

2.11 Státní dozor

Státní dozor nad provozováním činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů (v České republice a ve třetím státě) a likvidátorů pojistných událostí vykonává Ministerstvo financí. Státní dozor se při svém výkonu řídí zákonem č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů. Co se týče pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře, ti jsou povinni ve lhůtě do 31.3. kalendářního roku předkládat ministerstvu roční výkaz činnosti. Základní obsah výkazu je v tomto zákoně vypsán. Podrobnosti a formu stanovuje ministerstvo vyhláškou.

Dále zákon vymezuje i opatření k nápravě, které může ministerstvo uložit v případě, že není dodržován zákon, nebo lze za příslušné přestupky uložit pokutu. Jsou zde i poměrně dobře vysvětleny termíny týkající se pozastavení a přerušení činnosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat přechodným ustanovením, která stanovují především povinnosti pro osoby, jež vykonávaly činnost přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (pojišťovací či zajišťovací makléř, pojišťovací agent) a chtějí-li v této činnosti pokračovat jako zprostředkovatelé.

Znění zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí bylo jistě od doby svého vydání velmi dobře analyzováno pojišťovnami, pojišťovacími zprostředkovateli, samostatnými likvidátory pojistných událostí i jejich asociacemi. Tím se budu zabývat v následujícím bodě mé práce. Koncem minulého roku vyšla vyhlášky, kterou se předmětný zákon provádí. Ministerstvo v ní stanovuje například seznam dokladů, kterými se prokazuje ukončení odborného studia, rozsah odborného minima znalostí pro základní, střední a vyšší stupeň odborné způsobilosti, způsob složení a rozsah odborných zkoušek pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře, a seznam škol, školících zařízení a specializovaných profesních institucí oprávněných poskytovat vzdělávací programy.

3. Dopad legislativních změn na praxi

Dnem 1. ledna 2005 nabyl účinnosti zákon č. 38/2004 Sb. o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a jím provádějící vyhláška č. 582/2004 Sb., která upravuje některá jeho ustanovení. Základem pro tuto právní úpravu byla směrnice o zprostředkování pojištění, která nastavila minimální pravidla pro celý Evropský hospodářský prostor. Prvotním cílem bylo zajistit ochranu spotřebitele a pomocí tzv. evropského pasu vytvořit jednotný trh pro zprostředkovatele pojištění. Implementace příslušné směrnice nebyla každopádně jednoduchým procesem. Byla však úspěšně realizována a naše republika se stala vůbec prvním členským státem EU, v němž byl příslušný právní předpis schválen. Zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí přinesl podstatné zvýšení nároků na činnost osob zprostředkovávajících prodej pojištění. Pro pojišťovny to znamenalo provést změny v souladu s těmito právními předpisy. Z hlediska praxe se jedná o podmínky týkající se registrace, výše kvalifikačního stupně a informační povinnosti těchto osob (zatím). Avšak na hodnocení dopadu tohoto zákona je příliš brzy.

V praxi to vypadá následovně. Zprostředkovatelé většinou pracují na základě přiděleného identifikačního čísla, zřizují tzv. „transferové účty“ pro odvod plateb pojistného, popřípadě pro příjem částky od pojišťovny pro výplatu pojistného plnění (zřízení transferových účtů se týká především pojišťovacího agenta a makléře). Tyto účty jsou zřizovány hlavně proto, aby zprostředkovatelé nemuseli na neodděleném účtu trvale udržovat likvidní finanční jistinu dle tohoto zákona.

Co se týče smluv o výkonu činnosti mezi pojišťovnou a zprostředkovatelem, za jehož činnost pojišťovna přebírá odpovědnost, pak tyto smlouvy jsou z určitého hlediska pro tyto zprostředkovatele „nevýhodné“. Tím hlediskem je odpovědnost za škodu způsobenou tímto zprostředkovatelem. Z těchto smluv vyplývá, že pokud zprostředkovatel způsobí klientu škodu, pak pojišťovna tuto škodu za zprostředkovatele uhradí. Poté pojišťovna neprodleně požaduje úhradu této škody po zprostředkovateli v plné výši. Zprostředkovatel musí k těmto škodám podat vyjádření. Bez tohoto vyjádření se pojišťovna zavazuje neposkytnout třetí osobě náhradu škody. Tímto způsobem pojišťovny nutí tyto zprostředkovatele, aby svou činnost vykonávali co nejdůkladněji a s pokud možno maximální ostražitostí.

3.1 Registrace

Jednou z podmínek tohoto zákona je zaregistrovat se. Registr vede Ministerstvo financí. Doposud byli registrováni pouze pojišťovací makléři, kterých bylo před platností tohoto zákona přibližně 500 (nyní jich je téměř 600). Po splnění některých doplňkových podmínek se pro pojišťovací makléře jedná pouze o přeregistraci. Následně je potřeba zaregistrovat zbylý počet zprostředkovatelů, který lze odhadovat přibližně na 40 tis. jedinců (přesný údaj o jejich počtu bude znám až po naplnění registru).

Nastávají zde otázky: „Jak je to s registrací osob, které už zprostředkovatelskou činnost či činnost samostatného likvidátora pojistných událostí prováděli před platností tohoto zákona?“ a „Jak je to s registrací osob, které chtějí zprostředkovatelskou činnost v pojišťovníctví nebo činnost samostatného likvidátora pojistných událostí provádět po uvedení tohoto zákona v platnost?“ Osoby, které vykonávaly zprostředkovatelskou činnost v pojišťovníctví jako pojišťovací agenti, pojišťovací makléři anebo vykonávaly činnost samostatných likvidátorů pojistných událostí, jsou povinny se zaregistrovat pro svoji podnikatelskou činnost v dané oblasti do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona (tedy do 30. června 2005). Osoby, které uvedenou činnost v pojišťovníctví zahajují po 1. lednu 2005, musejí být zaregistrovány před začátkem výkonu této činnosti. Z tohoto hlediska vyplývá, že si pojišťovna nebo zajišťovna, aby se nedopustila správního deliktu (tedy využití služeb osoby, která nebyla registrována jako pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor pojistných událostí), musí před počátkem spolupráce s příslušným pojišťovacím zprostředkovatelem nebo samostatným likvidátorem pojistných událostí ověřit, zda osoba, se kterou hodlá spolupracovat, zahájila svoji činnost před 1. lednem 2005, a má tudíž zákonem stanovenou šestiměsíční lhůtu pro registraci, nebo ji zahájila po tomto datu a musí se zaregistrovat před zahájením své činnosti. Pokud by daná instituce využila služeb neregistrované osoby, hrozí ji pokuta až do výše 50 mil. Kč, nepočítaje vznik negativní pověsti této instituce pro všechny ostatní.

Při registraci je nutno uvést, pro koho bude zprostředkovatel pracovat a jaké produkty bude nabízet. Další otázkou je: „Jak to s žádostmi o registraci vypadá a kolik už jich zhruba bylo vyřízeno?“ Žádost je možno podat písemně nebo modernějším způsobem elektronicky pomocí tzv. informačního systému pojišťovacích zprostředkovatelů, dále jen ISPOZ. Tento systém byl pro tento účel speciálně vytvořen. Je jednoduchý, spolehlivý a žadatele sám dovede až k cíli. Vstoupit do systému ISPOZ je možné ze stránek Ministerstva financí.

Dalším způsobem je podání hromadné žádosti o registraci. Všechny žádosti obsahují pokyny a popisy rozhraní. Bohužel většina žadatelů zatím využívá písemnou formu, která postup registrace oproti elektronickému způsobu zpomaluje. ISPOZ navíc žadateli vygeneruje výši správního poplatku i číslo účtu, takže jej může přímo zaplatit. Počet žádostí o registraci postupně roste. Vzhledem k potřebnému počtu registrací, kterých je přibližně 40 tis., je konečný počet doposud podaných žádostí zanedbatelný. Na přelomu měsíců března a dubna bylo podáno celkem kolem jednoho tisíce žádostí. V současnosti se jedná něco málo přes 1300 záznamů ve všech registrovaných kategoriích. Podle mého názoru by registraci neměli všichni nechávat na poslední chvíli.

Žadatel o registraci je též povinen k žádosti o registraci přiložit patřičné přílohy, kterých je celkem šestnáct. Tyto přílohy jsou ze zákona povinnou náležitostí žádosti. Vždy se musí předložit originál nebo ověřená kopie. Důležité je zachovat číslování příloh podle předepsaného vzoru. Na stránkách Ministerstva financí je též přesně uvedeno povinné pořadí příloh.

Podání žádosti o zápis do registru podléhá správnímu poplatku. Tento poplatek se hradí bezhotovostním převodem. Zaplacení tohoto poplatku je za podání žádosti, nikoliv za vydání Osvědčení o zápisu do registru. V případě nesplnění zákonem stanovených podmínek, může nastat situace, kdy osvědčení nebude vydáno, přestože byl tento poplatek zaplacen. V současné době pro vázaného pojišťovacího zprostředkovatele, podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele a výhradního pojišťovacího agenta činí správní poplatek 2 000,- Kč. Pojišťovací agent, pojišťovací makléř a samostatný likvidátor pojistných událostí musí zaplatit částku 10 000,- Kč.

S registrační povinností souvisí i další povinnosti, především prokázat odbornou způsobilost, důvěryhodnost a doložit potvrzení o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem činnosti pojišťovacího zprostředkovatele. U pojišťovacího agenta a makléře je při registraci nutno doložit odbornou praxi získanou v pojišťovně nebo zajišťovně. Zákon sice formu nestanovuje, ale s nejvyšší pravděpodobností se jedná o pracovní smlouvy s požadovanou náplní činnosti, potvrzení vydaná pojišťovnou, pojišťovacím zprostředkovatelem nebo samostatným likvidátorem pojistných událostí, čestná prohlášení atp.

3.2 Odborná způsobilost

Odborná způsobilost se prokazuje buď dokladem o absolvování odborného vzdělání nebo dokladem o vykonané odborné zkoušce podle tohoto zákona anebo doklady jinak prokazujícími odbornou způsobilost žadatele a každé osoby, kterou fyzická osoba zaměstnává (platí pro fyzické osoby) nebo odbornou způsobilost odpovědného zástupce a každé osoby (platí pro právnické osoby), která se přímo podílí na zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví. [5]

Absolvování odborného vzdělání se prokazuje dokladem potvrzujícím ukončení odborného studia, kterým může být:

- vysokoškolský diplom o ukončení studia v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu, nebo
- doklad o ukončení odborného studia na vyšší odborné škole nebo střední škole.

Zde je nutné podotknout, že odborným studiem pro účely odborné způsobilosti se rozumí středoškolské nebo vysokoškolské studium, zaměřené na problematiku pojišťovnictví, finančních služeb a s tím souvisejících oblastí.

Osoby, které nemohou prokázat odbornou způsobilost dokladem o absolvování odborného vzdělání, musí úspěšně složit odbornou zkoušku. V současné době jsou odborné zkoušky pojišťovacích zprostředkovatelů v plném proudu. Smyslem zavádění těchto zkoušek je zajistit, aby pojištění prodávaly kvalifikované osoby a klientům se tak dostaly vhodné produkty. Zkoušky jsou prvním krokem při posilování ochrany spotřebitele, které se zatím na českém trhu nevěnovala dostatečná pozornost. Nyní by mělo být zřejmé, že prodejce při výběru pojištění nebere ohled pouze na svou provizi, ale věnuje se zájmům klienta. Současný systém zkoušek je prvním pokusem lépe nastavit pravidla při prodeji pojistných produktů.

3.2.1 Kvalifikační stupeň – zkoušky

Podle typu pojišťovacího zprostředkovatele je nutno prokázat určitý kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Kvalifikační stupeň odborné způsobilosti může být základní, střední a

vyšší. Vyšší stupeň musí prokázat pojišťovací makléři, střední stupeň pojišťovací agenti a základní stupeň prokazuje zbytek zprostředkovatelů. Základní stupeň odborné způsobilosti též splňují absolventi odborného studia na výše zmíněných školách. Pokud tito absolventi chtějí vykonávat zprostředkovatelskou činnost jako pojišťovací agent nebo makléř, musí též úspěšně složit odbornou zkoušku pro střední, respektive vyšší kvalifikační stupeň. Zkoušku pro základní kvalifikační stupeň skládá uchazeč u instituce nebo pojišťovny oprávněné k výkonu vzdělávací činnosti pro tento stupeň odborné způsobilosti. Zkouška pro střední a vyšší kvalifikační stupeň se skládá před zkušební komisí jmenovanou ministrem financí. Všechny tyto zkoušky se skládají z písemné a ústní části. Zkušební test se skládá z 50 náhodně generovaných otázek, přičemž v současné době je připraveno 297 otázek pro základní stupeň odborné způsobilosti. Podmínky pro uchazeče, průběh zkoušek, hodnocení výsledku testu a specifikace komise jsou podrobně popsány ve zkušebním řádu pro odborné zkoušky pojišťovacího zprostředkovatele a likvidátora pojistných událostí.

Samotné zkoušky pro základní kvalifikační stupeň jsou v plném proudu od března (v ČAP), respektive od počátku roku 2005 (v pojišťovnách, které mají povolení Ministerstva financí provozovat vzdělávací činnost). Zkoušky pro střední a vyšší kvalifikační stupeň proběhly již na začátku měsíce března a též byl vyhlášen mimořádný termín na začátek května tohoto roku. Úspěšnost těchto zkoušek pro všechny kvalifikační stupně je prozatím stoprocentní. Několik řádně přihlášených zájemců se těchto zkoušek nezúčastnilo. Samozřejmostí je, že takováto úspěšnost splnění těchto zkoušek vzbuzuje podezření nižší kvality otázek v těchto testech. Na druhou stranu není tato podezřívavost až tak nutná, už vzhledem k velmi kvalitně zpracovaným studijním textům, o kterých se zmíním níže.

Na druhou stranu lze odbornou zkoušku na základní kvalifikační stupeň považovat za problematickou, neboť zde dochází k patrnému střetu zájmů. Tento střet zájmů spočívá v tom, že zkoušku provádí přímo ten, v jehož zájmu je, aby jeho vázaný nebo podřízený zprostředkovatel začal co nejdříve produkovat obchod. Lze tedy říci, že je vhodnější tuto zkoušku zajistit na obchodě nezávislou organizací, jinak by bylo o mnoho lepší, kdyby žádná zkouška nebyla. Stejně podle tohoto zákona pojišťovna, respektive agent nebo makléř, plně zodpovídají za činnost svých vázaných či podřízených zprostředkovatelů, a proto by bylo dobré ponechat na jejich odpovědnosti, jak si své podřízené vyškolí, nebo-li jak tomu bylo ve většině pojišťoven doposud, před platností tohoto zákona. Význam odborné zkoušky pro základní kvalifikační stupeň může současný systém poškodit vzhledem k tomu, že nikdo

nemá sílu ohlídat, jak objektivně vlastní test probíhá. Zkouška by měla být zajišťována nezávislou organizací, která bude zárukou objektivnosti a srovnatelnosti.

Vzdělávací procesy, které by měly napomoci úspěšnému složení zkoušek, probíhají celkem ve 30 institucích, které jsou uvedeny v příloze č. 5. Tyto instituce jsou vyjmenovány v doprovodné vyhlášce 582/2004 Sb. Dále mohou s povolením Ministerstva financí provozovat vzdělávací činnost pro pojišťovací zprostředkovatele a samostatné likvidátory pojistných událostí pojišťovny, které uvádím v následující tabulce. Kromě poskytování vzdělávacích programů jsou tyto instituce oprávněny zajišťovat odborné zkoušky pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Lze tedy hovořit o důvěře ze strany státu, což je jistě odrazem rozvoje pojistného trhu v naší republice. Též je to i odrazem toho, že vzdělávání pojišťovacích zprostředkovatelů je vzhledem k jejich počtu a několika kategoriím těchto osob vhodnou oblastí pro umožnění jistého účastnění se soukromého sektoru na regulaci.

Tabulka č. 2 – Pojišťovny, které mají povolení Ministerstva financí provozovat vzdělávací činnost pro pojišťovací zprostředkovatele a samostatné likvidátory pojistných událostí – stav k 3. 2. 2005

Pořadové číslo	Pojišťovna
1.	Allianz pojišťovna, a.s.
2.	Aviva životní pojišťovna, a.s.
3.	Česká pojišťovna, a.s.
4.	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
5.	ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
6.	D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.
7.	Generali Pojišťovna a.s.
8.	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
9.	Kooperativa, pojišťovna, a.s.
10.	Nationale-Nederlanden pojišťovna, a.s.
11.	Pojišťovna České spořitelny, a.s.
12.	PRVNÍ AMERICKO - ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s. angl. FIRST AMERICAN CZECH INSURANCE COMPANY
13.	UNIQA pojišťovna, a.s.
14.	VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a.s.
15.	Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.

Zdroj: Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 29.4.2005]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/>>

Co se týče práv a povinností těchto institucí, lze tvrdit, že jejich „hrací prostor“ je určen především provádějící vyhláškou č. 582/2004 Sb. a jejími přílohami. V těchto přílohách je mimo jiné obsaženo tzv. odborné minimum znalostí pro všechny stupně odborné způsobilosti. Z tohoto minima musí tyto instituce vycházet při tvorbě konkrétních vzdělávacích programů. Mezi další vodítka, která je nutno sledovat, patří Zkušební řád, soubor téměř třiset otázek a odpovědí pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Veškeré tyto materiály jsou zveřejněny na internetových stránkách Ministerstva financí. Nicméně, instituce musí tyto parametry dodržovat. Další benevolencí ze strany státu je umožnění kreativity při tvorbě vzdělávacího programu, studijních podkladů, dále volnosti při personálním obsazení studia lektory a konzultanty a taktéž volností v personálním složení zkušebních komisí. Zodpovědnost instituce spočívá hlavně v tom, že v případě úspěšnosti absolvování odborné zkoušky vydává osvědčení, které stát akceptuje. V tomto případě je nutné podotknout na státní dozor v pojišťovnictví, který má právo kontrolovat průběh zkoušek, a tím též procedury, jež tyto instituce používají. Ve vztahu ke státnímu dozoru zde bude veledůležitou roli hrát tzv. garant, jehož musí každá instituce jmenovat.

Při nástupu fyzických osob jako zprostředkovatelů do pojišťoven to probíhá v praxi následovně. Tato osoba musí projít nejprve školením, jsou zde probírány níže popsané studijní texty, kodex etiky zprostředkovatelů v pojišťovnictví, produkty dané pojišťovny apod. Školení ve většině případů trvá dva měsíce, ale může trvat i déle dle libosti jednotlivých pojišťoven. Poté tato osoba musí úspěšně složit odborné zkoušky. Na závěr se tato osoba zaregistruje (někdy je tento termín popsán tak, že příslušná osoba projde tzv. certifikací).

3.2.2 Kvalifikační stupeň – studijní texty

S odbornými zkouškami úzce souvisí tzv. studijní texty, které poskytují zájemcům i školitelům efektivní nástroj racionálního studia a osvojení nezbytných znalostí pro přípravu ke složení odborné zkoušky. Studijní texty byly vytvořeny kolektivem autorů z členských pojišťoven a sekretariátu ČAP a řadou dalších odborníků včetně odborných recenzentů, přičemž jsou tyto texty komplexní, kvalitní a velmi přehledné. I když tyto texty a především zkušební otázky vytvořila ČAP, byly Ministerstvem financí převzaty jako celostátně platné. Tyto texty vycházejí po obsahové stránce z rozsahu zákonem definovaného odborného minima znalostí pro základní kvalifikační stupeň odborné způsobilosti. Pro střední a vyšší

kvalifikační stupeň jsou podrobnější, což vychází z požadavků, které jsou uvedeny v již zmíněné vyhlášce k tomuto zákonu. Z hlediska struktury a obsahu mají studijní texty tématické okruhy. Každý tématický okruh odborných znalostí je dále specifikován tzv. konkrétními tématy, například tématický okruh I. Právní úprava pojišťovnictví – 1) Základní pojmy atd. Tato témata jsou dále podrobněji rozčleněna. Ke každému tématu je uvedena přiměřená citace příslušného ustanovení zákona a stručný vysvětlující text s důrazem na obsah správných odpovědí na vzorové otázky zkušebního testu. V některých případech je vysvětlující text dále doplněn příkladem praktické aplikace příslušné právní úpravy. Každé konkrétní téma je uzavřeno textem otázek zkušebního testu s nabídkou odpovědí, z nichž správná je graficky zvýrazněna. Dalo by se říci, že konkrétní téma studijního materiálu je vázáno citací právní normy, vysvětlující praktický příklad a plus jako bonus zkušební otázky s nabídkou odpovědí. [3]

Souhrnně lze konstatovat, že zvyšování odborné kvalifikace pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí a naplnění požadavků právních předpisů je v zájmu pojišťoven. Zvládnutí celého tohoto procesu může posílit prestiž pojišťovnictví a důvěru klientů ve služby pojišťoven.

3.3 Informační povinnost zprostředkovatelů

V rámci zvýšení ochrany spotřebitele mají pojišťovací zprostředkovatelé vůči klientovi rozsáhlé informační povinnosti jak o sobě, tak i o nabízeném pojištění.

Pojišťovací zprostředkovatel musí klienta písemně informovat o tom, jaké u něho zjistil potřeby pojištění a zdůvodnit mu, proč mu danou pojistku doporučuje. Pojišťovací agent a makléř může nabízet konkurenční produkty, z čehož vyplývá, že tito zprostředkovatelé musí prostudovat dostatečný počet nabídek pojišťoven, jejichž pojistné produkty zprostředkovávají, a odůvodnit výběr té nejlepší. Zároveň je pojišťovací zprostředkovatel povinen informovat klienta o svém případném vztahu s pojišťovnou, jejíž pojistku mu doporučuje.

Při sjednávání pojištění musí též klient obdržet informaci, jakým způsobem si může na zprostředkovatele pojištění stěžovat, případně na něj podat žalobu. Náhrada škody bude hrazena z jeho odpovědnostního pojištění na podstatně vyšší částku, než je tomu nyní. Odpovědnostní pojistka může mít poměrně vysokou spoluúcast, přičemž limit pojistného

plnění může jít do statisíců. Proto se vyplatí věnovat náležitou pozornost záznamům z jednání s klienty. Zpráva pro klienta musí být napsána srozumitelně a v úředním jazyce státu, v němž je pojištění sjednáváno. Vydaná doporučení pro uzavření pojistek se archivují a zprostředkovatel musí být schopen státnímu doзору kdykoli svou činnost doložit.

Co se týče písemných dotazů, pak zprostředkovatelé z většiny pojišťovacích institucí mají zakázáno na tyto dotazy odpovídat. Znamená to, že na tyto dotazy směřjí odpovědět pouze příslušní pracovníci dané pojišťovny. A tito pracovníci mají povinnost na tyto dotazy odpovědět do 30 dnů.

Problém ovšem nastává v situaci, kdy klient (v tomto případě firma) osloví pojišťovnu s tím, že chce pojistit „všechno“, ovšem za co nejméně peněz. Podstata problému spočívá v tom, že pokud se zprostředkovatel pokouší klientovi vysvětlit některé, byť velice důležité podrobnosti v pojištění, klient odmítne komunikovat s tím, že nemá čas se zprostředkovateli věnovat vzhledem k řešení jiných úkolů v provozu firmy. Obecně lze konstatovat, že vyplnění povinných informací do předloženého formuláře klient odmítá slovy: „něco tam napište, já vám to podepíši a hlavně mi přineste pojistnou smlouvu“. V těchto dosti častých případech nelze informační povinnost zcela dodržet.

3.4 Další problémy v praxi

Jde například o případ sporu, zda se jedná o zprostředkovatelskou činnost či nikoliv. Pojišťovna uzavře dohodu s finanční společností o podmínkách, za kterých hodlá se zákazníky společnosti (leasing, banka, atd.) sjednávat pojištění. Finanční společnost mimo jiné poskytuje úvěry, splátkový prodej, finanční a operativní leasing. Realizace vzniku jednotlivé pojistné smlouvy se uskuteční:

- dealerem, kdy pojistná smlouva je vyhotovena a podepsána za pojišťovnu zmocněným dealerem,
- u dealera, kterému je pojistná smlouva doručena e-mailem a dealer pouze tuto smlouvu vytiskne a předá včetně ostatních náležitostí (všeobecné pojistné podmínky, asistenční sešit, atd.),
- s pomocí dealera, který pouze předá podklady o zákazníkovi a např. vozidle konkrétnímu zprostředkovateli.

Aby to nebylo jednoduché, tak pojišťovna uzavře trojstrannou dohodu s makléřem a zákazníkem o podmínkách pojištění. Makléř je zmocněn klientem k uzavření pojistné smlouvy včetně jejího podpisu a prostřednictvím dealera se zajišťuje pouze předání dokumentace pojistné smlouvy, dokladů o pojištění, atd. Otázkou je zda se v případě dealera jedná o zprostředkovatelskou činnost. Takže jedná-li se o činnost makléře, pro kterého je na základě smlouvy dealer činný a tento dealer se podílí na uzavření pojistné smlouvy s klientem, pak se jedná o činnost podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele (samozřejmě pokud mají tyto činnosti charakter zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví podle tohoto zákona).

Dále bych se zmínil o samostatných likvidátorech pojistných událostí. Lze říci, že jednoznačným přínosem pro tuto profesi je její úprava v tomto samostatném zákoně, což umožňuje snazší orientaci především v jejich povinnostech. Bohužel nešťastným prvkem zákona je, že činnost samostatného likvidátora je v zásadě upravena stejně jako činnost pojišťovacího zprostředkovatele, což je dáno sice chvályhodnou snahou zákonodárce o ochranu spotřebitelů (jak pojištěných, tak i poškozených), ale právě ve vztahu vůči nim se ve skutečnosti obě činnosti od sebe velmi odlišují. Problémem jsou zde i požadavky na odbornou způsobilost, kde nestačí, aby ji splňoval sám samostatný likvidátor nebo odpovědný zástupce, ale též všechny osoby, které se přímo podílejí na činnosti samostatného likvidátora. Zatímco likvidátoři pojišťoven podmínky odborné způsobilosti splňovat nemusí, respektive nemusí ji prokazovat (vzhledem ke skutečnosti, že odpovědnost za případnou jimi způsobenou škodu nese pojišťovna, tudíž je v jejím zájmu dohlížet na odborné znalosti a kvalifikační růst svých likvidátorů), zaměstnanci či spolupracovníci samostatného likvidátora ji splňovat a prokazovat musí, přestože odpovědnost za jejich činnost nese samostatný likvidátor (stejně jako v případě pojišťovny).

Samozřejmostí je, že se zprostředkovatelů týkají všechny novelizace zákonů v pojišťovnictví, které vyšly především v loňském roce. Snahou je implementace těchto zákonů do provozních systémů, interních směrnic a i běžné praxe. Kromě již zmíněného zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech a jeho provázející vyhlášky se jedná o zákon o pojistné smlouvě, dále je nutno vzít v úvahu novelu zákona o pojišťovnictví a novelu zákona o pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Dobrým příkladem je zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě. Vyznat se v pojistných smlouvách a pojistných podmínkách nebývá pro běžného občana jednoduché. Mnoho klientů pojišťoven má mylnou

představu o tom, na co se jejich pojistka vztahuje a na co ne, pak ovšem dochází k častým omylům, po kterých jsou klienti poněkud rozhořčeni. Podle tohoto zákona musí pojišťovny, respektive zprostředkovatelé prokázat, že každého zájemce o pojištění předem důkladně informovali. Informovali jej o tom, co smlouva obsahuje, zejména o rozsahu pojistného krytí a právech pojištěného. Časem nám praxe ukáže, jak moc je tato informační povinnost pojišťoven (zprostředkovatelů) vůči klientům plněna pouze formálně. Přímo součástí zákona se staly obecné pojistné podmínky, které dosud každý pojištěný dostával jako součást pojistné smlouvy. Z jednoho pohledu na věc tak byla odstraněna různost těchto podmínek u jednotlivých pojišťoven, z druhého hlediska však lze stěží očekávat, že každý zájemce o pojištění si nejprve prostuduje příslušný zákon. V rozporu se záměrem zákonodárců zde může vzniknout paradox, že informovanost běžného občana o podmínkách pojištění se sníží.

Závěr

Během mého zabývání se novelou zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí jsem obsáhl alespoň těch nejzákladnějších a hlavně nejpodstatnějších pojmů, co se této problematice týče. Přestože jsem se zabýval pouze tímto druhem legislativy, nepřímo jsem se dotkl i mnoha dalších, složitějších a samozřejmě i mnohem rozsáhlejších a propracovanějších, které s nimi velmi úzce souvisí.

V této práci jsem se zabýval zákonnou úpravou této problematiky, jak tomu bylo před vydáním nové legislativy. Ve staré legislativě byli zprostředkovatelé rozděleni spoře na pojišťovacího agenta a makléře, avšak nic víc. Tito zprostředkovatelé nemuseli splňovat podmínky, které už jim předkládá nová, specifitější úprava. Takže jsem postupně přešel k dalšímu bodu této práce, ve kterém jsem popsal novelu zákona o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech. V této nové zákonné úpravě jsou zprostředkovatelé členěni podrobněji a musí již splňovat určité podmínky, aby mohli zprostředkovatelskou činnost, respektive činnost samostatného likvidátora pojistných událostí vykonávat. V poslední části této práce jsem se zabýval dopady na praxi aneb s čím je v souladu s tímto zákonem a jeho provádějící vyhláškou v praxi v současné době nejvíce zabýváno. Spadá sem především problematika registrace, odborné způsobilosti a v neposlední řadě informační povinnost osob poskytujících v pojišťovnictví zprostředkovatelskou činnost.

Lze říci, že zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí stanovuje pro tyto pojišťovací zprostředkovatele základní pravidla. Tato pravidla přinášejí novou kvalitu do zprostředkovatelské činnosti, zajišťují fungování jednotného trhu, rovný přístup ke všem poskytovatelům pojišťovacích služeb i ochranu spotřebitele. Přitom zohledňují i tradici a specifika prodeje pojištění. Aplikace těchto pravidel zvyšuje prestiž profese zprostředkovatelů i pojišťovnictví jako celku.

Doufám, že se Vám tato práce líbila nebo Vám alespoň v některých částech přiblížila, jak to s těmi zprostředkovateli v současnosti je.

Seznam použité literatury:

- [1] DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2003. ISBN 80-86119-67-X.
- [2] BLAND, D. *Insurance Principles and Practise*. 1st ed. London: The Chartered Insurance Institute, 1993.
- [3] TROJANOVÁ, E. Studijní texty odborného minima znalostí pro zprostředkovatele a likvidátory. *Pojistný obzor*. Č. 2. Praha: Česká asociace pojišťoven (ČAP). 2005. ISSN 0032-2393.
- [4] Zákon č. 363/1999 Sb., *o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví)*, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- [5] Zákon č. 37/2004 Sb., *o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů (zákon o pojistné smlouvě)*.
- [6] Zákon č. 38/2004 Sb., *o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí)*.
- [7] Vyhláška č. 582/2004 Sb., *kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí)*.
- [8] Česká asociace pojišťoven (ČAP) [online]. [cit. 27.4.2005]. Dostupné z: <<http://www.cap.cz/>>
- [9] Ministerstvo financí ČR [online]. [cit. 29.4.2005]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/>>
- [10] Finanční portál [online]. [cit. 16.4.2005]. Dostupné z: <<http://www.finance.cz>>

Seznam příloh:

Počet stran

Příloha č. 1 – Vzor osvědčení o zápisu do registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí jako fyzických osob	1
Příloha č. 2 – Vzor osvědčení o zápisu do registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí jako právnických osob	1
Příloha č. 3 – Vzor přihlášky k odborné zkoušce pojišťovacího agenta nebo pojišťovacího makléře	1
Příloha č. 4 – Vzory osvědčení o základním, středním, vyšším kvalifikačním stupni odborné způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí	2
Příloha č. 5 – Seznam škol, školících zařízení a specializovaných profesních institucí poskytujících vzdělávací programy zaměřené na dosažení odborné způsobilosti	2

Přílohy:

Příloha č. 1 – Vzor osvědčení o zápisu do registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí jako fyzických osob

Vzor

Ministerstvo financí České republiky

OSVĚDČENÍ

O ZÁPISU DO REGISTRU POJIŠŤOVACÍCH ZPROSTŘEDKOVATELŮ A SAMOSTATNÝCH LIKVIDÁTORŮ POJISTNÝCH UDÁLOSTÍ

..... (jméno, popřípadě jména a příjmení, titul,
obchodní firma, název)

nar.:..... adresa místa bydliště a místa podnikání, je-li odlišné od adresy místa
bydliště:

splnil/a podmínky k zápisu do registru podle zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích
zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně
živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných
událostí)

a byl/a dne

zapsán/a do registru pod číslem:.....

jako

.....
uvede se předmět podnikání, pro který byla fyzická osoba registrována

*Zápis do registru je možno ověřit v sídle Ministerstva financí, Letenská 15, 118 10 Praha
1, nebo na internetové stránce www.mfcr.cz.*

kulaté razítko

*Ministerstva financí
oprávněné osoby*

jméno, příjmení a podpis

s uvedením její funkce

Příloha č. 2 – Vzor osvědčení o zápisu do registru pojišťovacích zprostředkovatelů a samostatných likvidátorů pojistných událostí jako právnických osob

Vzor

Ministerstvo financí České republiky

OSVĚDČENÍ

**O ZÁPISU DO REGISTRU POJIŠŤOVACÍCH ZPROSTŘEDKOVATELŮ A
SAMOSTATNÝCH LIKVIDÁTORŮ POJISTNÝCH UDÁLOSTÍ**

.....
(obchodní firma, název)

sídlo :, IČ,
adresa organizační složky podniku umístěné v České republice, jde-li o pojišťovacího
zprostředkovatele se sídlem v jiném než členském státě:

.....
odpovědný zástupce: jméno, popřípadě jména a příjmení:
..... nar.:, adresa místa bydliště:
.....

splnila podmínky k zápisu do registru podle zákona č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích
zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně
živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných
událostí)

a byla dne

zapsána do registru pod číslem:.....

jako

.....
uvede se předmět podnikání, pro který byla právnická osoba registrována

*Zápis do registru je možno ověřit v sídle Ministerstva financí, Letenská 15, 118 10 Praha
1, nebo na internetové stránce www.mfcr.cz.*

kulaté razítko

Ministerstva financí
oprávněné osoby

jméno, příjmení a podpis

s uvedením její funkce

Příloha č. 3 – Vzor přihlášky k odborné zkoušce pojišťovacího agenta nebo pojišťovacího makléře

**PŘIHLÁŠKA K ODBORNÉ ZKOUŠCE
POJIŠŤOVACÍHO AGENTA NEBO POJIŠŤOVACÍHO MAKLÉŘE**

Jméno, popřípadě jména, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Datum a místo narození:

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu /u cizích státních příslušníků adresa pobytu v ČR/
(ulice a číslo, PSČ, obec):

Adresa pro doručování písemností, je-li odlišná od místa trvalého pobytu:

Kontakt: - telefon:
 - fax:
 - e-mail:

Požadovaný stupeň odborné zkoušky: střední ☐ vyšší ☐

Požadovaný termín vykonání odborné zkoušky:

Souhlasím s použitím uvedených osobních údajů pro účely vykonání odborné zkoušky a pro registrační potřeby Ministerstva financí.

Datum:

Podpis uchazeče:

Příloha č. 4 – Vzory osvědčení o základním, středním, vyšším kvalifikačním stupni odborné způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele nebo samostatného likvidátora pojistných událostí

VZORY OSVĚDČENÍ

VZOR Č. 1

název subjektu, který vydává osvědčení

OSVĚDČENÍ

O ZÁKLADNÍM KVALIFIKAČNÍM STUPNI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI POJIŠŤOVACÍHO ZPROSTŘEDKOVATELE/ SAMOSTATNÉHO LIKVIDÁTORA POJISTNÝCH UDÁLOSTÍ

p r o

Jméno, popřípadě jména, příjmení, titul:

Rodné příjmení:

Datum a místo narození :

Státní občanství:

Adresa místa trvalého pobytu /u cizích státních příslušníků adresa pobytu v ČR/

(ulice a číslo, PSČ, obec):

Osvědčuje se, že výše uvedený/á složil/a dne,
odbornou zkoušku pro základní stupeň odborné způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele/
samostatného likvidátora pojistných událostí podle zákona č. 38/2004 Sb.

razítko příslušného subjektu

.....
podpis oprávněné osoby

Datum vystavení osvědčení:

.....

VZOR Č. 2

Ministerstvo financí České republiky

OSVĚDČENÍ

**O STŘEDNÍM/ VYŠŠÍM KVALIFIKAČNÍM STUPNI ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI
POJIŠŤOVACÍHO ZPROSTŘEDKOVATELE**

p r o

Jméno, popřípadě jména, příjmení, titul:
Rodné příjmení:
Datum a místo narození :
Státní občanství:
Adresa místa trvalého pobytu /u cizích státních příslušníků adresa pobytu v ČR/
(ulice a číslo, PSČ, obec):

Osvědčuje se, že výše uvedený/á složil/a před zkušební komisí dne,
č. protokolu, odbornou zkoušku pro střední/vyšší kvalifikační stupeň odborné
způsobilosti pojišťovacího zprostředkovatele podle zákona č. 38/2004 Sb.

razítko Ministerstva financí

.....
podpis předsedy zkušební komise

Datum vystavení osvědčení:

.....
podpis tajemníka zkušební komise

Příloha č. 5 - Seznam škol, školících zařízení a specializovaných profesních institucí poskytujících vzdělávací programy zaměřené na dosažení odborné způsobilosti

1	1. Vzájemná poradenská a.s.	Plzeň - 326 00	Rejskova 6
2	ASTORIE a.s.	Ústní nad Labem - 400 01	Velká Hradební 2/484
3	Bankovní institut vysoká škola, a.s.	Praha 7 - 17000	Ovenecká 9/380
4	Broker Consulting, a.s.	Plzeň - 301 00	Klatovská 7
5	Broker Trust, a.s.	Praha 4 - 148 00	Hněvkovská 24
6	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS ČESKÁ REPUBLIKA S.R.O.	Praha 2 - 120 00	Lazarská 13/8
7	ČESKÁ ASOCIACE POJIŠŤOVEN	Praha 1 - 110 00	Na Poříčí 12
8	EFCON Consulting, s.r.o.	Brno - 619 00	Vídeňská 125
9	Effectconsulting, s.r.o.	Jablonec nad Nisou - 466 01	Komenského 2466/15a
10	EUROLIFE CZECHIA spol. s r.o.	Brno - 602 00	Panská 2/4
11	F E D S s.r.o.	Praha 2 - 120 00	Španělská 2
12	Financial and Insurance Academy, s.r.o.	Plzeň - 301 14	Veslavínova 9
13	Fincentrum Media, s.r.o.	Praha 7 - 170 00	Jankovcova 53
14	Goldbaum, s.r.o.	Praha 8 - 182 00	Hovorčovická 17
15	IBS expert s.r.o.	Praha 10 - 106 00	Švehlova 1900/3
16	IBS - INSURANCE BROKER SERVICE s.r.o.	Kroměříž - 767 01	tř.1. Máje 575/11
17	MPS - makléřská pojišťovací společnost, s.r.o.	Česká Lípa - 470 06	Žitavská 2991
18	Pražská manažerská akademie, s.r.o.	Praha 4 - 148 00	Komárkova 9
19	SALVE GROUP CZ a.s.	Praha 4, Michle - 140 00	Vyskočilova 1461/2a
20	Technická univerzita v Liberci	Liberec 1 - 461 17	Hálkova 6
21	Univerzita Pardubice	Pardubice - 532 10	Studentská 95
22	Vacek Gustav Ing. - Školící zařízení	Klabava - 338 41	Klabava 152
23	Vysoká škola finanční a správní, o.p.s.	Praha 3 - 130 00	Vlkova 12
24	ZFP akademie, a.s.	Břeclav - 690 02	tř. 17. listopadu 12
25	MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ Ekonomicko-správní fakulta	Brno - 602 00	Lipová 41 a
26	Pireus, společnost s ručením omezeným	Rokycany - 337 01	Litohlavská 8

	Mendelova zemědělská a lesnická 27 univerzita v Brně Institut celoživotního vzdělávání	Brno - 613 00	Zemědělská 1
28	Vysoká škola ekonomická v Praze Katedra bankovníctví a pojišťovnictví	Praha 3 - 130 67	Nám. Winstona Churchilla 4
29	Čásenský & Hlavatý, s.r.o.	Hradec Králové - 500 02	U Fotochemy 1602
30	Modul Consulting s.r.o.	Plzeň - 301 00	Lochotínská 18